

Bestuursnotitie

Datum 7 oktober 2019

Onderwerp Reactie OZHZ op consultatieversie 'Wijziging Wgr i.v.m. vergroten democratische legitimatie'

In het DB van 19 september 2019 is besloten een reactie te geven op de consultatieversie inzake 'Wijziging Wgr i.v.m. vergroten democratische legitimatie'. Dat was mogelijk tot en met 12 oktober 2019. De stukken over deze consultatie zijn hier te vinden:

<https://www.internetconsultatie.nl/democratischelegitimatiegemeenschappelijkeregelingen>.

Samengevat zien de wijzigingen van de Wgr op het volgende:

- a) *Versterken van de positie van gemeenteraden bij besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen*: verruiming zienswijzen bij het aangaan van een regeling en bij besluiten van het bestuur, introductie van een gezamenlijke raadscommissie, verruiming van de mogelijkheden voor raadsleden in het bestuur van een collegeregeling, verplichte afspraken over participatie, actieve informatieplicht, introductie van een vergoeding voor lidmaatschap regionale commissies.
- b) *Aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden*: introductie van een gemeenschappelijk enquêterecht, verduidelijking van de onderzoeksbevoegdheid van lokale rekenkamers richting het bestuur van de gemeenschappelijke regeling.
- c) *Verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling*: afspraken over evaluatie van de GR, aanscherping van afspraken over uittreding, betere aansluiting van de begrotingscyclus van de gemeenschappelijke regeling op de gemeentelijke cyclus.

De door OZHZ gegeven reactie was als volgt.

Met belangstelling heeft de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) kennis genomen van de consultatieversie van het wetsvoorstel 'Wijziging Wgr ivm vergroten democratische legitimatie'. OZHZ staat achter de kerngedachte van het wetsvoorstel, het versterken van de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen, en maakt graag gebruik van de mogelijkheid een reactie te geven op twee onderdelen van deze consultatie: 1) de noodzaak om de rol van de raden te versterken en 2) de begrotingscyclus.

In de regio Zuid-Holland Zuid heeft de afgelopen jaren het traject Grip op GR-en gelopen. Doel hiervan was de raden meer in positie te brengen ten opzichte van de regiobreed werkende gemeenschappelijke regelingen, waaronder OZHZ. Ook is geïnvesteerd in kennis van en betrokkenheid bij het werk dat OZHZ uitvoert. Een en ander heeft ertoe geleid dat enkele maatregelen zijn genomen om de relatie met de raden te versterken. Zo worden de vergaderstukken van het AB voorafgaand aan de vergaderingen actief verspreid naar de

griffies en vindt er snel na elke vergadering een informele terugkoppeling plaats. Elk jaar ook worden de ontwerpbegroting en voorlopige jaarrekening actief bij de raden onder de aandacht gebracht en toegelicht in speciaal daartoe georganiseerde overleggen. Naast de wettelijke mogelijkheid een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting is recent in de gemeenschappelijke regeling vastgelegd dat de raden ook een reactie kunnen geven op de bestemming van het rekeningresultaat. OZHZ licht tot slot relevante ontwikkelingen (Omgevingswet e.a.) en actuele dossiers toe in de raad of raadscommissie.

In het kader van Grip op GR-en is ook gesignaleerd dat de raden nu al veel formele, maar ook informele instrumenten ter beschikking staan om hun kaderstellende en controlerende rol in te vullen. In de praktijk wordt daarvan echter nog niet voldoende gebruik gemaakt. OZHZ geeft daarom mee dat het goed zou zijn de reeds beschikbare instrumenten uit de Wgr en andere wetten nog eens voor het voetlicht te brengen en te bezien of de nu voorgestelde extra instrumenten, die in enkele gevallen ook meer bestuurlijke en ambtelijke drukte zullen brengen, noodzakelijk zijn. In elk geval onderschrijft OZHZ het streven om in het wetsvoorstel geen harde inhoudelijke verplichtingen op te nemen en de inhoud van de te maken afspraken over te laten aan de betrokken partijen.

De voorgestelde veranderingen in de begrotingscyclus zijn gedaan om de raden meer positie te geven in de begrotingscyclus van de gemeenschappelijke regeling. Opvallend is dat het voorstel erop neer komt dat de ontwerpbegroting gedurende het zomerreces aan de raden wordt aangeboden voor zienswijze (nl. in de periode van 10 weken voorafgaand aan 15 september). OZHZ is van mening dat het voorstel praktisch niet werkbaar is en bovendien tot extra administratieve lasten en bestuurlijke drukte zal leiden. Vertegenwoordigers van gemeenten met wie over het voorstel is gesproken, onderschrijven dat. In de genoemde periode zal het indienen van een zienswijze vrijwel onmogelijk zijn, mede gelet op de ambtelijke en bestuurlijke voorbereiding van de besluitvorming door de raad, de gewenste onderlinge afstemming van de deelnemers en de 'verwerkingstijd' bij de gemeenschappelijke regeling (het gemotiveerd ingaan op de ingekomen zienswijzen). Er moeten voor 15 september bovendien een extra vergadering van het DB en het AB worden belegd, wat erop neer zou komen dat de zienswijzen al in augustus beschikbaar zouden moeten zijn. De vergadering van het AB in juni/juli blijft daarentegen noodzakelijk omdat de jaarrekening voor 15 juli naar GS/BZK moet worden gestuurd. Het loskoppelen van de kadernota van de gemeenschappelijke regeling en de ontwerpbegroting (die nu beide voor 15 april aan de gemeenten moeten worden toegezonden) leidt er bovendien toe dat de gemeenten hun eigen kadernota juist minder goed op de gemeenschappelijke regeling kunnen afstemmen. De gemeenten hebben OZHZ daarom meegegeven dat zij er de voorkeur aan geven de huidige cyclus te blijven hanteren. OZHZ gaat ervan uit dat dit, gelet op de tekst van de consultatieversie, ook mogelijk blijft.